

Humane vrednote

Priprema za izvanredne situacije

Zagreb, 12. siječanj 2021.

Sadržaj

- Okvir za djelovanje
- Suradnja HCK sa MZO i AZOO
- Cilj priprema za izvanredne situacije
- Karakteristike izvanrednih i kriznih situacija
- Definiranje pojmova u izvanrednim situacijama
- Vrste izvanrednih situacija
- Potres
- Postupanje prije potresa
- Postupanje tijekom potresa
- Postupanje nakon potresa
- Potres – vježba: oluja ideja
- Očekivane reakcije na krizne događaje
- Reakcija djece predškolske i školske dobi na izvanredne situacije
- Kako psihološki pripremiti učenike (prije, tijekom i nakon potresa)
- Kako pomoći djeci u školi

Okvir za djelovanje

- Zakon o Hrvatskom Crvenom križu
- Statut Hrvatskog Crvenog križa
- STRATEGIJA 2020 / 2030 Međunarodne federacije društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca
- Procjena ugroženosti Republike Hrvatske od prirodnih i tehničko tehnoloških katastrofa i velikih nesreća

Okvir za djelovanje

3 cilja strategije IFRC 2020 / 2030:

- pravodobna prilagodba, reakcija i oporavak lokalnih zajednica nakon kriza/katastrofa;
- siguran, zdrav i dostojanstven život pojedinaca i društva u cjelini s prilikama za napredak;
- poticanje i pružanje podrške pojedincima i lokalnim zajednicama s ciljem stvaranja inkluzivnijeg, pravednijeg i homogenijeg okruženja i društva.

Suradnja HCK sa MZO i AZOO

- od 2001. god. HCK provodi edukacije iz područja Humanih vrednota uz suglasnost MZO unutar kurikuluma GOO
- MZO je u cjelovitoj kurikularnoj reformi prepoznao važnost tema Hrvatskog Crvenog križa
- teme programa „Humane vrednote” integrirani su dio gotovo svih međupredmetnih tema u osnovnoj i srednjoj školi

Suradnja HCK sa MZO i AZOO

- suradnja se ostvaruje u područjima predškolskog i školskog odgoja i obrazovanja te s određenim visokim učilištima
- Ugovor o suradnji HCK - AZOO obnovljen (potpisan) 01. srpnja 2020. godine
- volonteri i djelatnici društava Hrvatskog Crvenog križa (131 društvo u RH) na području svog djelovanja (grad, općina, županija) u dogovoru sa odgojno-obrazovnim ustanovama provode edukacije i radionice za djelatnike odgojno-obrazovnih ustanova, roditelje, skrbnike, djecu i mlade.
- trenutno on – line edukacije zbog pandemije COVID-19

Suradnja HCK sa MZO i AZOO

TEME HCK:

- priprema za izvanredne situacije, prva pomoć, klimatske promjene, prevencija trgovanja ljudima, prihvaćanje različitosti, azil i migracije, prevencija diskriminacije, predrasude, stereotipi, interkulturalnost, ljudska prava, solidarnost i volonterstvo, komunikacijske vještine, ravnopravnost spolova, zaštita zdravlja (COVID -19), zdravi stilovi življenja, prevencija ovisnosti...

Suradnja HCK sa MZO i AZOO

PROGRAMI HCK:

- natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa
- program“ Odgoj za humanost od malih nogu“,
- Program „Interdisciplinarne terenske nastave za učenike viših razreda osnovnih škola i za učenike srednjih škola u Edukacijskom centru HCK”
- Program „Sigurnije škole i vrtići”
- organizacija i sudjelovanje na konferencijama, stručnim skupovima i edukacijama za odgojitelje, nastavnike, stručne suradnike i druge djelatnike u vrtićima i školama

Priprema za izvanredne situacije

- **Cilj:** razumjeti važnost pripremljenosti na izvanredne situacije, te naučiti pravilno postupati prije, za vrijeme i nakon s ciljem smanjenja negativnih posljedica
- Ublažavanje ljudske patnje u kriznim situacijama je jedan od glavnih pokretača i zadaća Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Hrvatskog Crvenog križa.
- Hrvatski Crveni križ zato u svom djelovanju stavlja poseban naglasak na aktivnosti vezane za pripremu i djelovanje u kriznim situacijama te pomaganje pogođenim zajednicama u oporavku.

Karakteristike izvanrednih i kriznih situacija

Karakteristike izvanrednih i kriznih situacija

- iznenadan i/ili rijedak događaj
- izvan uobičajenog ljudskog iskustva
- izrazito uznemirujući i stresan većini ljudi
- uzrokuje narušavanje ranije uspješnih mehanizama suočavanja sa stresom pojedinaca ili grupa
- uobičajeno funkcioniranje je otežano ili nemoguće
- dolazi do gubitka autonomije i osjećaja kontrole nad životom
- izaziva osjećaj bespomoćnosti, straha i beznađa

Definiranje pojmova u izvanrednim situacijama:

- **Nesreća** je izvanredni događaj ili vrsta događaja uzrokovana djelovanjem ili utjecajima koji nisu pod nadzorom i imaju za posljedicu ugrožavanje života, zdravlja ljudi i/ili životinja, odnosno štetu na materijalnim dobrima i okolišu.

Definiranje pojmova u izvanrednim situacijama:

- **Katastrofa** je svaki prirodni ili tehničko-tehnološki događaj koji opsegom, intenzitetom ili neočekivanošću ugrožava zdravlje i/ili ljudske živote, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti.
- **Katastrofa** je izvanredan događaj koji uzrokuje prekid normalnog funkcioniranja zajednice, velike ljudske žrtve, materijalna razaranja i devastaciju okoliša koje premašuju sposobnosti pogođene zajednice da ih riješi upotrebom vlastitih snaga i sredstava.

Vrste izvanrednih situacija

PRIRODNE:

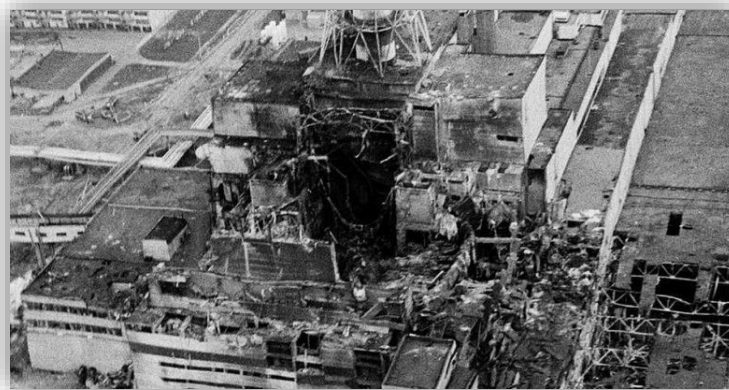
- Potresi
- Poplave
- Požari
- Suše
- Oluje
- Plimni valovi
- Epidemija

Vrste izvanrednih situacija

TEHNOLOŠKE:

- Štete od nuklearnih katastrofa
- Trovanje tla
- Trovanje vode i sl.

DRUŠTVENE

- Terorizam
- Rat

Vrste izvanrednih situacija

Svako djelovanje vezano uz katastrofe može se odvijati na tri razine:

Potres

- je iznenadna i kratkotrajna vibracija tla uzrokovana urušavanjem stijena, vulkanskom aktivnošću ili tektonskim poremećajima u litosferi.
- Mjesto nastanka potresa u dubini Zemlje nazivamo *hipocentar*, a mjesto neposredno iznad hipocentra na površini Zemlje gdje se potres i najjače osjeti naziva se *epicentar*.
- Postoje dvije mjere koje opisuju potres:
 - magnituda
 - jakost (intenzitet)

Potres

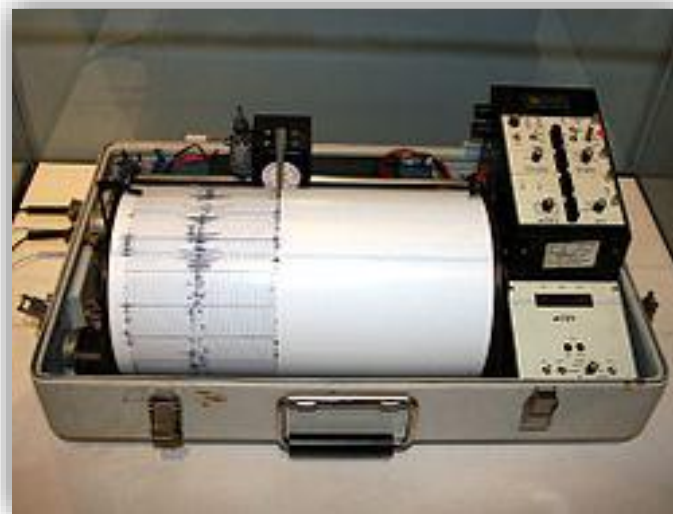

- Magnituda potresa predstavlja energiju oslobođenu prilikom potresa → izražava se stupnjevima Richterove ljestvice koja ima vrijednosti od 0 do 9.
- Intenzitet potresa ovisi o: građi Zemljine kore (vrste stijena), količini oslobođene energije, dubini hipocentra i udaljenosti epicentra → njegov učinak može se iskazati pomoću Mercalli-Cancani-Siebergove ljestvice koja ima 12 stupnjeva, a temelji se na razornosti i posljedicama potresa.

Potres

- *Seizmologija* – znanost koja proučava potrese.
- *Seizmograf* - mjerni instrument koji mjeri i bilježi pomake tla tijekom potresa.
- *Seizmogram* – zapis gibanja tla tijekom potresa.

Potres

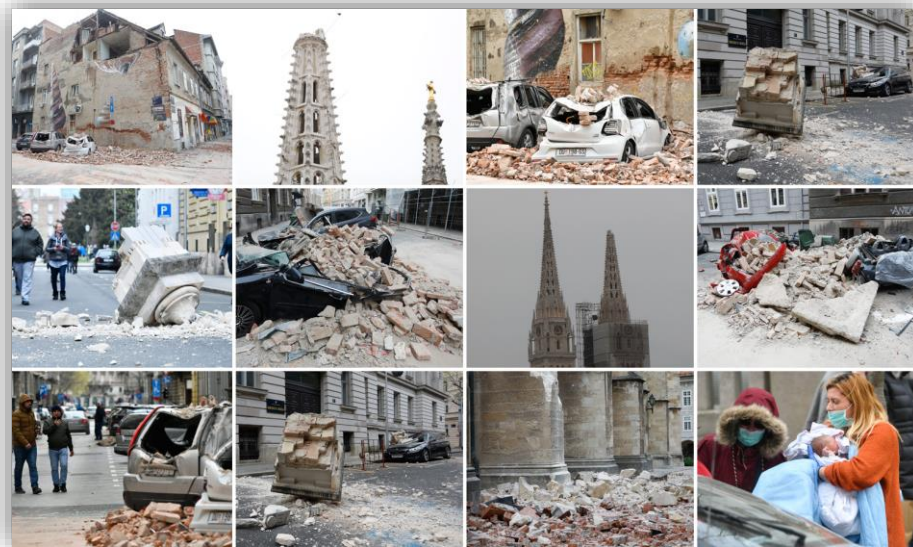
- događaju se iznenada, bez upozorenja i ne mogu se predvidjeti → nakon prvog potresa očekujte naknadna podrhtavanja tla koja mogu biti i slabija i jača od prvog.
- mogu se dogoditi i po danu i po noći i u bilo koje doba godine.
- potresi su među najsmrtonosnijim prirodnim opasnostima.
- moguće sekundarne opasnosti nakon potresa: požar, poplava, klizište, tsunami, ispuštanje kemikalija ili drugih toksičnih tvari iz oštećenih industrijskih postrojenja.

Potres

Posljedice potresa:

- ljudske žrtve,
- ozljede velikog broja ljudi,
- velike materijalne štete,
- oštećenja infrastrukture
- razaranje cijelih zajednica.

Svake godine na svijetu se dogodi oko 15 velikih, 135 jakih i 1000 umjerenih potresa.

Potres

Mjere zaštite od potresa:

- Seizmološka istraživanja,
- Urbanističko planiranje,
- Proračuni konstrukcija i nadzor nad izgradnjom,
- Seizmička mikrozoniranja (<http://seizkarta.gfz.hr/karta.php>),
- Zemljovidi → u svrhu mjera zaštite od potresa,
- *PROCJENA UGROŽENOSTI REPUBLIKE HRVATSKE OD PRIRODNIH I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH KATASTROFA I VELIKIH NESREĆA, Zagreb, ožujak 2013.*

Potres

Mjere zaštite od potresa:

- *Kontinuirana i sustavna edukacija građana svih dobnih skupina što učiniti prije, tijekom i nakon potresa.*
- Djeca starija od tri godine mogu razumjeti što je potres, što izaziva potres i kako se pripremiti i ponašati tijekom potresa (prilagodite jezik dobi djeteta i učite kroz igru).
- Potaknite djecu i mlade da o potresu i pripremi za potres razgovaraju u obitelji → organizirajte roditeljski sastanak na tu temu.
- Organizirajte vježbe iz ponašanja u slučaju potresa (u vrtiću, školi, na otvorenom, u domu) i ponavljajte ih svakih šest mjeseci.

Potres – postupanje prije potresa

Zašto je važno pripremiti se **prije** velikih prirodnih nepogoda i mogućih tehničko-tehnoloških nesreća?

- velike prirodne nepogode i nesreće mogu se dogoditi iznenada, bez najave
- mogu vas prisiliti na evakuaciju ili stalan boravak u kući
- članovi hitnih službi (hitna pomoć, vatrogasci, policija i dr.) biti će na mjestu nesreće, ali neće moći odmah doći do svih ljudi pogođenih nesrećom

Potres – postupanje **prije** potresa

*„Nepogoda postaje katastrofa
samo ako na nju nismo spremni!”*

Obitelji se mogu najlakše suočiti s nesrećom i/ili nepogodom samo ako se **prije** pripreme i rade zajedno kao ekipa.

Vaša najbolja zaštita je znati što morate učiniti!

Potres – postupanje prije potresa

- upoznajte se sa okruženjem,
- doznajte koje vam opasnosti prijete, kako zvuče signali za upozoravanje i što treba učiniti kada ih čujete,
- upoznajte se s planom evakuacije kod kuće, u vrtiću, u školi, na poslu i kod drugih pružatelja usluga (kada, kako, tko, gdje),

- izradite set za katastrofe **SET2GO+**

Potres – postupanje **prije** potresa

Vježba – zvukovi za uzbunjivanje:

- a) Upozorenje na nadolazeću opasnost
- b) Prestanak opasnosti
- c) Vatrogasna uzbuna
- d) Neposredna opasnost

Potres – postupanje **prije** potresa

ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE

Uključite radio ili TV prijamnik!
Poslušajte priopćenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.

Uključite radio ili TV prijamnik!
Poslušajte priopćenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Žurno poduzmite mjere zaštite iz priopćenja!

Možete prestati provoditi mjere zaštite iz priopćenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje.

ZNAK ZA UZBUNJIVANJE VATROGASNIH POSTROJBI I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Ostanite mimi!
Znak za uzbunjivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih postrojbi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti sukladno utvrđenim planovima.

Potres – postupanje **prije** potresa

ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE

Upozorenje na nadolazeću opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!

Poslušajte priopćenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.

Neposredna opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!

Poslušajte priopćenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Žurno poduzmite mjere zaštite iz priopćenja!

Prestanak opasnosti

Možete prestati provoditi mjere zaštite iz priopćenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje.

ZNAK ZA UZBUNJIVANJE VATROGASNIH POSTROJBI I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Vatrogasna uzbuna

Ostanite mimi!

Znak za uzbunjivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih postrojbi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti sukladno utvrđenim planovima.

Potres – postupanje **prije** potresa

ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE

Upozorenje na nadolazeću opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!

Poslušajte priopćenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.

Neposredna opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!

Poslušajte priopćenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Žurno poduzmite mjere zaštite iz priopćenja!

Prestanak opasnosti

Možete prestati provoditi mjere zaštite iz priopćenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje.

ZNAK ZA UZBUNJIVANJE VATROGASNIH POSTROJBI I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Vatrogasna uzbuna

Ostanite mirni!

Znak za uzbunjivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih postrojbi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti sukladno utvrđenim planovima.

Potres – postupanje **prije** potresa

ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE

Upozorenje na nadolazeću opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!

Poslušajte priopćenje o vrsti nadolazeće opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Poduzmite mjere zaštite koje će vam pomoći u pripremi za opasnost.

Neposredna opasnost

Uključite radio ili TV prijamnik!

Poslušajte priopćenje o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti! Žurno poduzmite mjere zaštite iz priopćenja!

Prestanak opasnosti

Možete prestati provoditi mjere zaštite iz priopćenja. U slučaju potrebe, pomozite u akcijama spašavanja koje provode snage zaštite i spašavanja. Znak se upotrebljava i za potrebe ispitivanja ispravnosti i razvoja sustava za uzbunjivanje.

ZNAK ZA UZBUNJIVANJE VATROGASNIH POSTROJBI I DRUGIH SNAGA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Vatrogasna uzbuna

Ostanite mirni!

Znak za uzbunjivanje odnosi se na pripadnike vatrogasnih i drugih postrojbi zaštite i spašavanja koje odmah trebaju postupiti sukladno utvrđenim planovima.

Potres – postupanje prije potresa

- naučite brojeve hitnih službi – naglasak na djecu

Jedinstveni broj za hitne službe u RH i EU		112
Hitna pomoć		194
Vatrogasci		193
Policija		192
Traganje i spašavanje na moru		195

Potres – postupanje **prije** potresa

Napravite obiteljski plan za slučaj nepogode ili nesreće.

- razgovor o nesrećama prije nego što se one doista dogode sprečava paniku
- djeci dajte jasne i jednostavne upute, svatko treba znati što mu je činiti
- s članovima obitelji i prijateljima odaberite i dogovorite mjesto susreta

Potres – postupanje **prije** potresa

Napravite obiteljski plan za slučaj nepogode ili nesreće.

- napravite **plan komunikacije** za slučaj da se morate razdvojiti ili ako obitelj nije na okupu u trenutku nesreće (na poslu, u školi i sl.),
- zamolite rođaka ili prijatelja koji živi izvan grada da bude vaša veza u slučaju nesreće; nakon nesreće često je lakše ostvariti poziv na daljinu nego lokalno; članovi obitelji trebali bi nazvati vezu i reći joj gdje se nalaze,
- razmislite što ćete sa kućnim ljubimcima.

Potres – postupanje **prije** potresa

Napravite obiteljski plan za slučaj nepogode ili nesreće.

- naučite sve dovoljno odgovorne članove obitelji kako se zatvara dovod vode, plina i struje (držite potreban alat blizu glavnih ventila, obojite ventile fluorescentnom bojom kako bi bili uočljiviji)
- naučite **prvu pomoć** – obratite se društvu Crvenog križa u vašoj blizini i informirajte se o održavanju tečajeva iz prve pomoći ili posjetite YouTube kanal Hrvatskog Crvenog križa

<https://www.youtube.com/channel/UC88uP03avB6f9i3ct2AS7gA/videos>

Potres – postupanje **prije** potresa

Vježbajte i držite se svog obiteljskog plana.

- uvježbavanjem plana moći ćete instinktivno reagirati,
- povremeno provjerite plan i promijenite dijelove koji nisu aktualni,
- svakih 6 mjeseci prođite sa djecom plan kako biste provjerili sjećaju li se: što trebaju učiniti, mjesta okupljanja i važnih telefonskih brojeva,
- zamijenite pohranjenu vodu i hranu svakih 6 mjeseci (ovaj savjet se odnosi i na set za katastrofe)

Potres – postupanje **tijekom** potresa

Kako se zaštititi za vrijeme potresa u zatvorenom prostoru?

- odaberite unaprijed „*sigurna mjesta*” u svakoj prostoriji kuće, stana, na poslu:
 - prostor ispod čvrstog stola (ne smije biti stakleni), čučnite i primite se za nogu stola, te pokušajte prekriti lice i glavu rukama kako bi se zaštitili od krhotina,
 - prostor ispod nekog drugog komada namještaja (npr. krevet, trosjed i sl.), legnite u fetus položaj,
 - čučnite uza zid (najbolje uz nosivi zid) ili čučnite u unutrašnjem kutu kuće ili stana, prekrijte lice i glavu rukama (fetus položaj).

Potres – postupanje **tijekom** potresa

Kako se zaštititi za vrijeme potresa u zatvorenom prostoru?

- povlačenjem ruku, stopala i nogu prema sebi, odnosno zauzimanje fetus položaja, čini vas manjom metom i stavlja vas u položaj u kojem ste spremni za puzanje na sigurnije mjesto.
- držite se podalje od: stakla, prozora, vanjskih vrata, vanjskih zidova i svega što bi moglo pasti: rasvjetna tijela, slike, ormari, police s knjigama i sl.
- što je manja udaljenost koju morate prijeći da biste bili na sigurnom mjestu, manja je vjerojatnost da ćete se ozlijediti.

Potres – postupanje **tijekom** potresa

Kako se zaštititi za vrijeme potresa u zatvorenom prostoru?

- vježbajte s djecom kroz igru: spustite se na pod ispod debelog stola, primite se za jednu nogu, ostanite na mjestu, zaštitite lice i glavu prekrivši ih rukom. Ako u blizini nema stola sjednite uz unutrašnji zid i zauzmite isti položaj kao da se nalazite ispod stola.

Potres – postupanje **tijekom** potresa

Kako se zaštititi za vrijeme potresa u zatvorenom prostoru?

Earthquake:

Potres – postupanje **tijekom** potresa

Kako se zaštititi za vrijeme potresa u zatvorenom prostoru?

- Dok tlo podrhtava **ostanite mirni i ostanite unutra** → opasno je bježati van (padaju cigle, crijepovi..) → većina ozljeda tijekom potresa dogodi se prilikom ulaska i izlaska iz zgrada.
- Pričekajte prestanak podrhtavanja tla bez obzira ispod koje površine ste se zatekli.
- Ako ste u krevetu, u njemu i ostanite, zauzmite fetus položaj i pokrijte glavu jastukom.
- Ne skačite kroz prozor.
- Ne koristite stepenice i dizala.
- Mogu se uključiti alarmi. Nemojte se prestrašiti zvuka.

Potres – postupanje **tijekom** potresa

Kako se zaštititi za vrijeme potresa na otvorenom?

- ako se zateknete na otvorenom, tamo i ostanite, odmaknite se od zgrada, drveća, ulične rasvjete, stupova i električnih vodova odnosno svega što može pasti na vas.
- ako se zateknete u vozilu, polako usporite i zaustavite se uz cestu ili na čistini (ako je moguće ne zaustavljajte se *na i ispod* mosta ili nadvožnjaka).
- ostanite u vozilu do prestanka podrhtavanja → oprezno nastavite s vožnjom → izbjegavajte ceste, mostove i nadvožnjake koje je potres mogao oštetiti.

Potres – postupanje nakon potresa

Što učiniti nakon potresa?

- Ostanite smireni, prisebni i strpljivi.
- Očekujte naknadna podrhtavanja tla koja mogu biti i slabija i jača nego prethodno.
- Čuvajte se požara.
- Provjerite jeste li vi ili osobe oko vas ozlijeđene.
- pružite prvu pomoć ozlijeđenima samo ako ste završili tečaj i znate kako ispravno pružiti prvu pomoć (nemojte pomicati teško ozlijeđene osim ako nisu u opasnosti od novog ozljeđivanja).

Potres – postupanje nakon potresa

Što učiniti nakon potresa?

- Ako ne znate pružiti prvu pomoć pozovite hitnu medicinsku pomoć.
- Oprezno napustite kuću ili zgradu.
- Nakon potresa ne koristite dizala nego stepenice / požarne stepenice.
- Ako je moguće prije upotrebe stepenica provjerite jesu li sigurne.
- Kontaktirajte obitelj ili osobu izvan mjesta stanovanja koju ste sa članovima obitelji odredili za kontakt → osim kontaktiranja obitelji i hitnih službi, izbjegavajte korištenje telefona.

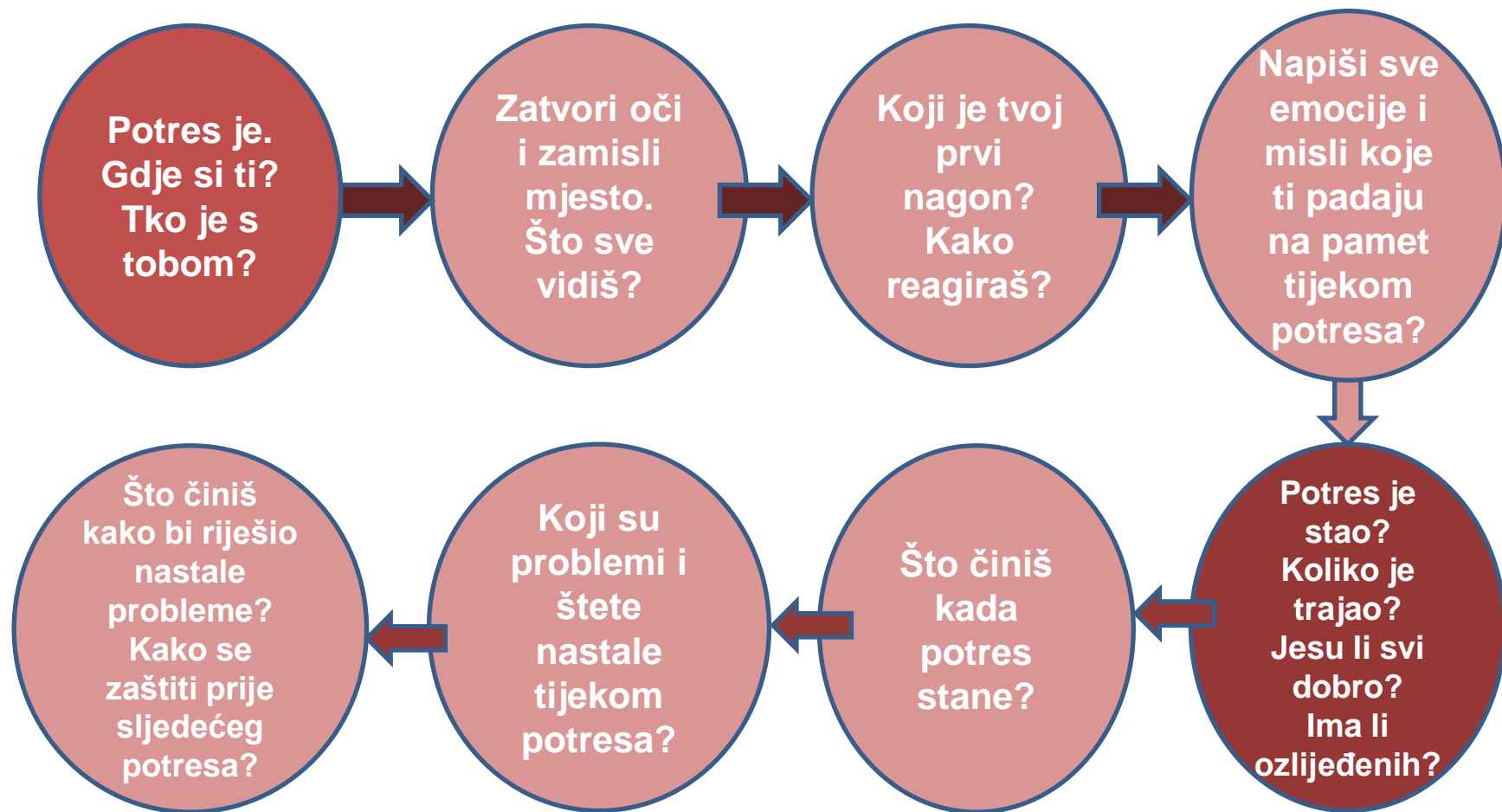
Potres – postupanje nakon potresa

Što učiniti nakon potresa?

- Isključite plin, struju i vodu.
- Pozorno otvarajte vrata od ormara.
- Slušajte lokalne vijesti i upute nadležnih djelatnika i institucija.
- Ako ste vi i vaša obitelj neozlijeđeni i na sigurnom pomognite susjedima, posebno djeci, starijim osobama i osobama s invaliditetom.
- Provjerite ima li strukturnih oštećenja na vašem domu i oštećenja na instalacijama za: vodu, plin, struju i dr. (el. opremu treba provjeriti prije ponovnog uključjenja).
- Koristite svjetiljke na baterije, izbjegavajte uporabu svijeća.
- Fotografirajte oštećenja.

Potres – vježba: oluja ideja

Očekivane reakcije na krizne događaje

- FIZIOLOŠKE
- EMOCIONALNE
- KOGNITIVNE
- PONAŠAJNE

Očekivane reakcije na krizne događaje

FIZIOLOŠKE:

- problemi sa spavanjem (nesanica, noćne more)
- promjene apetita
- mučnina
- probavne smetnje
- bolovi u trbuhu
- glavobolja
- umor, iscrpljenost

Očekivane reakcije na krizne događaje

EMOCIONALNE:

- depresija
- tjeskoba
- strah (*od ponavljanja događaja, od novih situacija, strah od mraka, životinja (kod mlađe djece)*)
- ljutnja
- razdražljivost
- uzrujanost
- apatija

Očekivane reakcije na krizne događaje

EMOCIONALNE:

- tuga
- bezvoljnost
- stid
- osjećaj bespomoćnosti
- osjećaj beznada
- osjećaj krivnje
- emocionalna otupjelost (*npr. nepokazivanje nikakvih osjećaja vezanih uz potres*)

Očekivane reakcije na krizne događaje

KOGNITIVNE:

- pretjerana zabrinutost oko sigurnosti
- smanjena koncentracija i pažnja
- poteškoće s pamćenjem
- zbunjenost
- preokupiranost kriznim događajem (stalno priča o potresu, stalno ima potrebu nekoga spašavati, "igra" se potresa)
- postavljanje pitanja o smislu života
- ponavljajuće misli i komentari o smrti i umiranju
- kontinuirano prisjećanje događaja

Očekivane reakcije na krizne događaje

PONAŠAJNE:

- nekontrolirano plakanje
- pojačana / smanjena aktivnost
- regresivna ponašanja (tepanje, mokrenje u krevet, tantrumi) – kod manje djece
- izbjegavanje specifičnih situacija ili okruženja koja mogu i ne moraju imati direktnu vezu s događajem
- socijalno povlačenje

Očekivane reakcije na krizne događaje

PONAŠAJNE:

- izbjegavajuća ponašanja (npr. odbijanje odlaska na mjesta koja podsjećaju na potres)
- agresija i testiranje autoriteta
- emocionalni izljevi
- izbjegavanje vrtića ili škole
- rizična ponašanja (npr. konzumacija alkohola i droga) – kod adolescenata

Reakcija djece predškolske dobi na izvanredne situacije

0-3	4-6
Držanje za roditelje	Izraženi nedostatak samostalnosti ili pretjerana samostalnost
Briga da će se nešto loše dogoditi	Anksioznost, strah od različitih stvari i situacija
Regresija na mlađu dob (npr. sisanje palca)	Regresija na mlađu dob
Promjene u spavanju i hranjenju	Promjene u spavanju i hranjenju
Intenzivno plakanje i razdražljivost	Preuzimanje uloge odrasle osobe
Manjak interesa za igru, agresivna igra, prikazivanje traumatskih iskustava kroz igru	Manjak interesa za igru, agresivna igra, prikazivanje traumatskih iskustava kroz igru
Strah od stvari koji prije nije postojao	Mutizam – nemogućnost govorenja
Hiperaktivnost i slaba koncentracija	Zbunjenost ili poremećena koncentracija
	Somatizacija – bolovi u trbuhu i glavi bez fiziološkog uzroka

Reakcija na izvanredne situacije

Ukoliko emocionalni odgovori traju duže od 2 do 4 mjeseca i ukoliko se primjećuju značajne poteškoće u normalnom funkcioniranju, ako je dijete ili mlada osoba većinu vremena tjeskobna ili mu se stanje pogoršava potrebno je potražiti stručnu psihološku pomoć.

Nakon potresa djeca/mladi se najviše boje:

- Da će se događaj ponoviti
- Da će netko biti ozlijeđen ili ubijen
- Da će biti odvojeni od obitelji
- Da će biti ostavljeni sami

Kako psihološki pripremiti učenike

Prije potresa – 3 koraka psihološke pripreme:

1. Prikažite djeci / mladima koje su normalne, očekivane reakcije na potres.
2. Zajednički identificirajte fizičke osjećaje (lupanje srca, ubrzano disanje, vrtoglavica, umor i iscrpljenost, mučnina, glavobolja, stezanje u prsima, bolovi u mišićima) i misli koje se mogu pojaviti u situacijama kada je prisutan strah (*Ne mogu se nositi sa situacijom; Tako se bojim; Ne znam što učiniti.*).

Kako psihološki pripremiti učenike

Prije potresa – 3 koraka psihološke pripreme:

3. Kroz zadane vježbe pokušajte naučiti djecu kako što uspješnije vladati svojim emocijama. Mogu se koristiti i vježbe disanja kako bi djeca naučila kako usporiti i produbiti disanje s ciljem smanjivanja simptoma fizičkog uzbuđenja. Naučiti ih koristiti smirujuće rečenice (*Smiri se; Opusti se; U redu je; Mogu se nositi sa situacijom.*). Potrebno je naglasiti da se ne usmjeravaju na loše stvari koje se mogu dogoditi nego pokušaju ostati smireni kako bi učinili sve što je u njihovoj moći i stekli osjećaj kontrole.

Kako psihološki pripremiti učenike

Tijekom potresa:

- Budite mirni i poduzmite sve potrebne akcije kako bi sva djeca zauzela siguran položaj.

Kako psihološki pripremiti učenike

Neposredno nakon:

- ostanite smireni, budite nježni, strpljivi i ne povišujte ton glasa
- posvetite im vaše vrijeme i pažnju
- podsjetite ih da su sada sigurni
- objasnite im što se dogodilo i kako ćete dalje postupati
- dopustite im da budu tužni, nemojte očekivati da budu čvrsti
- dopustite im da budu blizu vas ako su jako uplašeni
- ohrabrujte ih i pružajte im mogućnosti da budu korisni
- ne izlažite ih uznemirujućim scenama (kao što su ozlijeđeni ljudi, ruševine) i pričama o događaj

Kako pomoći djeci u školi

- Stvoriti osjećaj sigurnosti i zaštićenosti (razgovor, potvrda da ih se trudite zaštititi).
- Vratiti se u rutinu što je prije moguće (poruka da je sigurno i da nastavljamo sa životom).
- Osigurajte čvrstu strukturu (sačuvajte, koliko god je to moguće, predvidljiv, strukturiran predškolski/školski raspored s jasnim pravilima kako biste pružili podršku učenicima).
- Prilagodite program.

Kako pomoći djeci u školi

- Razgovarajte s djecom (upoznajte se s osjećajima i iskustvima).
- Potičite toleranciju unutar skupine.
- Uključiti djecu u aktivnosti koje pomažu oporavku zajednice (zadatci = korisnost).
- Smanjiti podsjetnike na krizni događaj.
- Objasniti mlađoj djeci da oni nisu krivi za pojavu kriznog događaja.
- Pružiti podršku roditeljima / osobama koje skrbe o djeci.

Potres

+ HRVATSKI CRVENI KRIŽ

ODGOVOR NA POTRES

AKTIVNOSTI NA TERENU

- 169** djelatnika
- 1012** volontera
- 4993** volonterska sata
- 2454** usluga PSP podrške
- 857** PSP poziva

PODIJELILI SMO

- 7.9** tona hrane
- 12169** litara vode
- 1393** seta osobne higijene
- 385** setova higijene prostora
- 1750** toplih napitaka
- 1020** dostava toplih obroka nepokretnim korisnicima
- 540** deka
- 900** kuhanih obroka

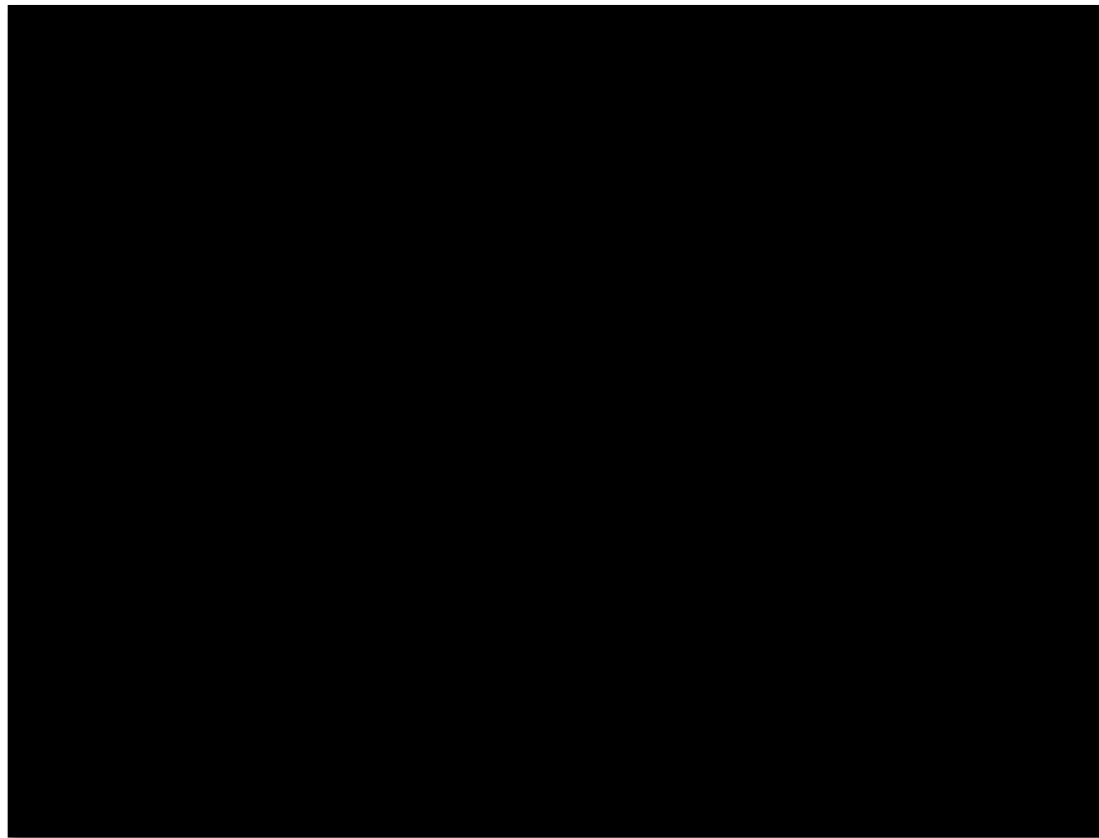
CRVENI KRIŽ I BAD BLUE BOYS

- podijeljeno **540** humanitarnih paketa socijalno ugroženima
- 340** saniranih krovova
- 1920** dostava namirnica i lijekova
- za **400** kuća osigurani crijepovi

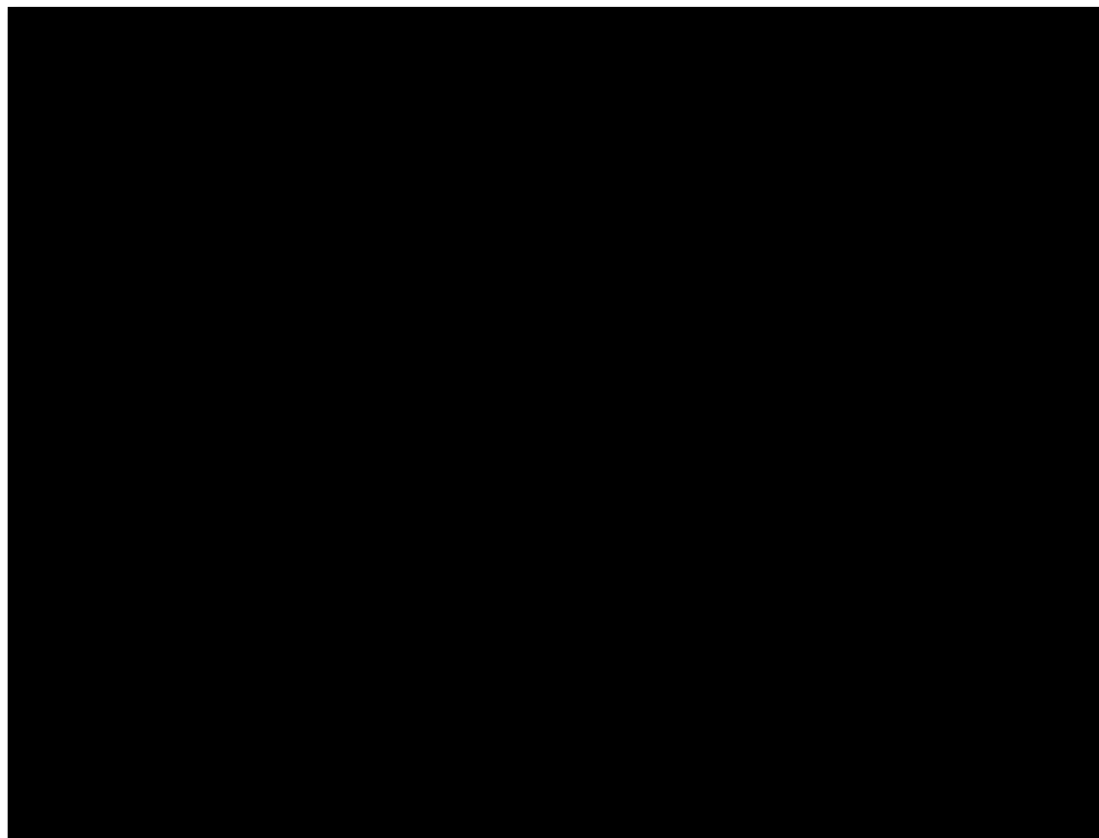
BESPLATNI TELEFON 0800 1188

Potres Zagreb 22. ožujka 2020.

Potres

Tri tajne kako ostati smiren

Kontakt informacije

Za potrebe Hrvatskog Crvenog križa
izradila

Služba za rad s mladima, volonterima i Škola HCK
Ulica Crvenog križa 14
10 000 Zagreb

Tel. 01 4655 814 (117)
Helena Hrebinec Vukušić

www.hck.hr

helena.vukusic@hck.hr

<https://www.facebook.com/HrvatskiCrvenikriz.CroatianRedCross/>

Hvala na pozornosti!

Služba za rad s mladima, volonterima
i Škola Hrvatskog Crvenog križa